

Fråga om det är motiverat av tvingande hänsyn till ett allmänintresse att ett avtal ska få bestå trots att förutsättningarna för att förklara avtalet ogiltigt är uppfyllda.

En leverantör kan ansöka hos förvaltningsrätten om att ett avtal som en upphandlande myndighet har ingått med en annan leverantör ska förklaras vara ogiltigt. Det kan ske exempelvis om den upphandlande myndigheten har ingått ett avtal utan att följa reglerna i upphandlingslagstiftningen om annonsering, dvs. har genomfört en s.k. otillåten direktupphandling. Trots att förutsättningarna för ogiltighet är uppfyllda ska domstolen besluta att avtalet får bestå om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse som motiverar detta.

Ett landsting hade genomfört en upphandling och ingick avtal med en leverantör. En annan leverantör ansökte om att avtalet skulle ogiltigförklaras. Förvaltningsrätten biföll ansökningen och ogiltigförklarade avtalet, eftersom avtalet innebar en så väsentlig ändring av de utannonserade villkoren att en ny upphandling fick anses ha inletts. Eftersom den nya upphandlingen inte hade annonserats var förutsättningarna för att ogiltigförklara avtalet uppfyllda. Förvaltningsrätten ansåg vidare att landstinget inte hade visat att avtalet hade en sådan betydelse för allmänintresset att det skulle få bestå.

Kammarrätten biföll därefter landstingets och den avtalsslutande leverantörens överklagande. Kammarrätten konstaterade att det fanns förutsättningar för att ogiltigförklara avtalet, men att avtalet skulle bestå med hänsyn till ett tvingande allmänintresse.

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att avtalets föremål – som omfattade särskilda persontransporter i form av bl.a. sjukresor, färdtjänst och skolskjuts – fick anses utgöra sådana allmänintressen som avses i upphandlingslagstiftningen. För att avtalet ska få bestå krävs dock också att avtalet verkligen är en nödvändig förutsättning för att transportererna ska kunna genomföras. Avtalet i fråga rörde endast cirka 14 procent av landstingets tillgängliga fordonskapacitet avseende dessa transporter.

Högsta förvaltningsdomstolen kom fram till att minskningen av fordonskapaciteten inte var oväsentlig, men att landstinget inte hade visat att det förelåg sådana exceptionella omständigheter som motiverar att avtalet ska få bestå med hänsyn till allmänintresset. Domstolen biföll överklagandet och upphävde kammarrättens dom och fastställde förvaltningsrättens domslut om ogiltigförklaring av avtalet.

Mål nr 2768-18, HFD 2019 ref. 18

Dom meddelad i Högsta förvaltningsdomstolen i Stockholm den 9 maj 2019